

Tjänsteutlåtande

**Till: Vård- och
omsorgsnämnden**

Tove Nyström Eriksson

Datum: 2026-08-26

Diarienummer: VON 2026/0131

Insatser utan behovsprövning och justering av dokumentation insatser utan behovsprövning

Sammanfattning

Den nya socialtjänstlagen (2025:400) ger Vård- och omsorgsnämnden möjlighet att tillhandahålla vissa insatser för personliga behov utan föregående individuell behovsprövning. Nämnden behöver därför fatta beslut om vilka insatser som ska erbjudas med stöd av 11 kap. 5 § socialtjänstlagen samt hur genomförandet av dessa insatser ska dokumenteras.

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämnden beslutar

1. Fastställa de insatser som ska erbjudas utan individuell behovsprövning enligt bilaga 1.
2. Anta förslag till hur genomförandet av insatser utan individuell behovsprövning ska dokumenteras i enlighet med bilaga 1.
3. Beslutet om insatser utan individuell behovsprövning gäller från den 1 oktober 2026 och tills vidare.

Ärendet

Den nya socialtjänstlagen (2025:400) trädde i kraft den 1 juli 2025 och innebär bland annat att Vård- och omsorgsnämnden får erbjuda vissa insatser för personliga behov utan individuell behovsprövning. Möjligheten syftar till att socialtjänsten ska kunna arbeta mer förebyggande, vara lättare att nå och erbjuda stöd i ett tidigare skede.

En förutsättning för att insatser ska kunna tillhandahållas utan individuell behovsprövning är att nämnden beslutar vilka insatser som ska omfattas enligt 11 kap. 5 § SoL och vilka villkor som ska gälla. Förvaltningen har tagit fram ett förslag till insatser som kan erbjudas utan individuell behovsprövning. Förslaget redovisas i bilaga 1.

Genom den nya lagen har dokumentationsskyldigheten utvidgats. Enligt 14 kap 3 § SoL är huvudregeln att genomförandet av alla insatser ska dokumenteras, även när insatsen ges utan föregående individuell behovsprövning. Dokumentation ska avse åtgärder, faktiska omständigheter och händelser av betydelse för genomförandet och uppföljningen av insatsen. Omfattningen ska samtidigt anpassas efter insatsens syfte, innehåll och karaktär. Dokumentation vid insatser utan individuell behovsprövning ska som utgångspunkt ske på individnivå, om nämnden inte har beslutat om undantag från dokumentationsskyldigheten.

Undantag från dokumentationsskyldigheten

Enligt 14 kap. 5 § SoL får nämnden, om det finns särskilda skäl, besluta att uppgifter som kan röja den enskildes identitet inte ska dokumenteras vid genomförandet av en insats utan individuell behovsprövning enligt 11 kap. 5 § SoL. Särskilda skäl för undantag kan finnas när insatsens syfte och karaktär förutsätter låg tröskel, anonymitet eller öppen tillgänglighet. Det kan exempelvis avse öppna verksamheter, rådgivande eller förebyggande kontakter eller andra insatser där dokumentation av den enskildes personliga förhållanden riskerar att motverka insatsens syfte. Behovet av anonymitet behöver dock vägas mot behovet av att kunna följa upp insatsen på individnivå.

Insatser som nämnden har beslutat att undanta från dokumentationsskyldigheten ska fortsatt dokumenteras genom de uppgifter som är nödvändiga för att verksamhetens kvalitet ska kunna följas upp på övergripande nivå. Sådana uppgifter kan till exempel avse antal besök, antal nya deltagare och den enskildes bedömning av kvaliteten på insatsen.

Förvaltningens slutsatser

Vård- och omsorgsnämnden har genom tidigare beslut (VON 2025/0064) tagit ställning till vilka insatser som kan tillhandahållas utan individuell behovsprövning samt uppdragit åt socialförvaltningen att genomföra en fördjupad analys av insatser, villkor och dokumentationskrav.

Förvaltningen har genomfört en samlad kartläggning och analys av de aktuella insatserna. Utifrån analysen har den tidigare beslutade förteckningen reviderats och kompletterats med förslag till villkor samt bedömning av hur dokumentationskravet bör tillämpas för respektive insats.

Förvaltningens bedömning är att nämnden bör fastställa de insatser som ska erbjudas utan individuell behovsprövning samt besluta om dokumentation i enlighet med bilaga 1. Om nationella föreskrifter, allmänna råd eller ytterligare vägledning publiceras kan beslutet behöva omprövas, både avseende vilka insatser som omfattas och hur dokumentationen ska utformas.

Bilagor

1. Bilaga 1. Insatser utan behovsprövning inklusive villkor 2026-09-22
2. Bilaga 2. Mallar för dokumentation av socialtjänstinsatser utan behovsprövning, SKR

Mona Bakhshi Poor
Socialdirektör

Josefin Bandh
Avdelningschef, Förvaltningsstöd

Tove N Eriksson
Utvecklingschef, Enheten
utveckling och kvalitet

Skickas till
Namn

Verification

Document ID 09222115557589750347

Document

_ VON 2026_0131-01 Insatser utan behovsprövning och
justering av dokumentation insatser utan be

Main document

3 pages

Initiated on 2026-09-21 13:44:58 CEST (+0200) by

Katarina Jupén Morell (KJM)

Finalised on 2026-09-22 08:45:00 CEST (+0200)

Initiator

Katarina Jupén Morell (KJM)

Österåkers kommun

Company reg. no. 212000-2890

katarina.jupenmorell@osteraker.se

Signatories

Mona Bakhshi Poor (MBP)

mona.bakhshipoor@osteraker.se

Signed 2026-09-22 08:45:00 CEST (+0200)

Josefin Bandh (JB)

josefin.bandh@osteraker.se

Signed 2026-09-21 16:31:38 CEST (+0200)

This verification was issued by Scrive. For more information/evidence about this document see the concealed attachments. Use a PDF-reader such as Adobe Reader that can show concealed attachments to view the attachments. Please observe that if the document is printed, the integrity of such printed copy cannot be verified as per the below and that a basic print-out lacks the contents of the concealed attachments. The digital signature (electronic seal) ensures that the integrity of this document, including the concealed attachments, can be verified by tools such as Adobe Reader.

